

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 111

гр. Варна, 17.05.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Румяна Панталеева

Членове: Росица Ант. Тончева
Десислава Ст. Сапунджиева

при участието на секретаря Соня Н. Дичева
в присъствието на прокурора П. М. К.
като разгледа докладваното от Росица Ант. Тончева Въззивно частно
наказателно дело № 20233000600140 по описа за 2023 година
, при произнасянето си взе предвид следното:

Въззивното производство по процедурата в Глава двадесет и втора от НПК е вследствие на частна жалба, подадена от осъденото лице С. В. срещу определение по ЧНД №467/2023 година, с което състав на Окръжен съд-Варна не е уважил молбата му за прилагане института на условното предсрочно освобождаване. Доводите на частната жалба са подведими под оплакване за необоснованост и неправилно приложение на материалния закон, с кореспондиращо искане за въззивна намеса по чл.345, ал.2 от НПК и резултат в полза на осъдения, т.е. с приложение на института по чл.70 от НК по отношение на остатъка от наложеното му наказание с определение по ЧНД № 92/2018 г. на Окръжен съд-Силистра.

Частната жалба се разгледа в условията на открито съдебно заседание, в което доказателствената съвкупност се попълни с писмени и гласни доказателства.

По съществото на делото представителят на Апелативна прокуратура-Варна пледира за неоснователност на сезиращия тази инстанция процесуален документ, споделяйки разбирането на първоинстанционния съд за липса на убедителни доказателства, дадени от осъдения, че се е поправил. В диаметрално противоположна посока са пледоариите на представителя на

Затвора-Варна и упълномощения защитник - всеки един от тях мотивира и двете предпоставки по чл.70 от НК. В своя защита самият осъден подчертава, че е положил много усилия предсрочно да реализира индивидуалната цел на наложеното му наказание - по време на изпълнението работил, спазвал осъзнато режимните изисквания, запазил активна семейната връзка и перспективите си за трудова и социална реинтеграция. Лишеният от свобода говори и за наложените му две наказания по време на пенитенциарното третиране, подчертавайки че в началото на пенитенциарното третиране бил уплашен, объркан и затова занижено критичен. Продължава с думите, че дисциплинарните санкции са заличени, нови не са му налагани, изтъква и сериозният принос на пенитенциарната администрация във връзка с поправителния процес. Апелът на осъдения В. към настоящия съд е за удовлетворяване на молбата му за условно предсрочно освободен, за да бъде със семейството си, ангажирайки се с обещание, че подобно приложение на закона няма да бъде неоправдано, т.к. в действителност се е поправил.

Запознавайки се с материалите по делото, с доводите на частната жалба и със становищата на участниците в съдебното заседание, настоящият въззивен състав приема за установено следното:

Първоинстанционното съдебно производство по ЧНД №467/2023 година е вследствие на инициатива по чл.437, ал.2 от НПК. Молбата на осъдения касае прилагане на института по чл.70 от НК по отношение на неизтърпян остатък от наказание лишаване от свобода в размер на дванадесет години, наложено с вл.с. на 20.04.2018г. определение по ЧНД №92/2018г. по описа на Окръжен съд-Силистра. Към датата на съдебното заседание в тази инстанция осъденият е изтърпял фактически шест години, три месеца и един ден, което обстоятелство удовлетворява обективния критерий по чл.70, ал.1, т.1 от НК.

По въпроса дали инициаторът на настоящата процедура е дал доказателства за своето поправяне въззивният състав изгражда за пръв път фактически извод, доколкото първоинстанционното определение се отличава със съществена аналитична празнота, причинена от игнориране на предмета на делото. Обстоятелствата със значение за факултативния критерий по чл.70, ал.1 от НК са очертани чрез ТР 1-2022-ОСНК по т.д.№1-2018-ОСНК и ППлВС 7-1975, включвайки единствено данни за поведението на лишения от свобода при пенитенциарното му третиране. Обстоятелствата относно

наложеното наказание, дали то е малко или голямо, какъв е размерът на остатъка, какви са били обстоятелствата при индивидуализиране на наказанието и каква е била квалификацията на осъдената престъпност са ирелевантни за производството по чл.437 и сл. от НПК. Разсъждавайки предимно на тази плоскост, окръжният съд е допуснал необоснованост на съдебния си акт, довела до неправилно приложение на закона. Тук е мястото настоящият състав да направи и уговорката, че заетите съображения от страна на представителя на АПр-Варна по неотносимите към процедурата обстоятелства няма да бъдат обсъждани.

По същество, въззивният състав констатира, че началото на наказанието на осъдения В. датира от 17.05.2017 година, когато същият постъпва в Затвора-Варна за изтърпяване на лишаването си от свобода при строг режим. Съблюдавайки обхвата на доказателствените източници по чл.439а, ал.2 от НПК, въззивният състав се занимава на първо място с данните в базов доклад, видно от който при постъпване в МЛС осъденият проявил своенравност, трудна отстъпчивост, недостатъчна емпатия към жертвите – всичко това при недостатъчна социална зрялост, изцяло обяснима с възрастта на В. към момента на оценката (на двадесет и две години), както и с израстването му в условията на непълно семейство на разведени родители, съпътствано с ранни девиантни прояви. Началният риск по чл.154, ал.2 от ЗИНЗС е идентифициран като висок, формиращ се в зоните на отношение към правонарушението, криминално минало, начин на живот, умения за мислене, при препоръка за квазистатичен характер на планирането на присъдата. Именно този подход се проследява през следващите базовия доклад текущи доклади, които съобразно чл.129, ал.7 от ППЗИНЗС отразяват резултатите от работата по плана на осъдения. Хронологичното проследяване на данните сочи съществен спад на рисковете при В., който от 06.03.2019г. до 07.03.2023г. се редуцира *„в ниските стойности на рецидива и в ниските стойности на вредите, предвид продължителната работа с лишения от свобода“* (цитат от стр.2 в последния текущ доклад). С позоваване на актуалните данни от м.март 2023 година (източникът отново е акт по чл.129, ал.7 от ППЗИНЗ), както и при обсъждане на други събрани доказателства, въззивният състав установява следното:

1)Семейната връзка на лишения от свобода е запазена по време на пенитенциарното третиране. В тази инстанция въззивният съд проведе разпит

на съпругата на осъдения, която в съзвучие с писмените данни от затворническото досие съобщи, че семейството функционира, съпругът ѝ е отговорен и към нея, и към децата, ангажиран е с домакинството във време на отпуски, тя се нуждае от подкрепата му във връзка със заболяване на малкото дете (ЧНД, л.33), има перспектива и за трудово устройване в случай на по-ранно освобождаване на С. В. от МЛС.

2)В зоната на правонарушението осъденият осъзнава вината си, приема я, осмислил е причините, преценил е криминалните си мотиви, има умения да разпознава факторите с отношение към правонарушението, има мотивация за промяна в житейския модел.

3)По отношение на начина на живот, В. е устойчив към негативното влияние на криминалната пенитенциарна среда, не се регистрират нарушения на правилата за вътрешния ред, не се набелязват прояви на безразсъдно или рисково поведение в затвора, през последните пет години в МЛС работи непрестанно.

Засягайки трудовия статус на осъдения и с оглед предмета на настоящата процедура, въззивният състав съображава, че отношението на осъдения към труда представлява ключов индекс за проследяване реализацията на индивидуалната превенция. При данните в доклад на ИСДВР на ЗООТ „Разделна“ (ЧНД, л.3 и следващите) този състав установява, че в условията на лишаване от свобода осъдения полагал доброволен неплатен труд в района на затворническо общежитие, след това бил устроен на външни обекти - в Сектор „Арести“-Шумен и към фирмите „Денислав“ЕАД, „Салс“ и „Инжстрой“. По служебна доказателствена инициатива, съвкупността от фактически данни по делото е попълнена с положителна оценка и благодарности на работодателите към лишения от свобода поради добро поведение, добро изпълнение на възложените задължения и спазване на трудовата дисциплина (ВЧНД, л.23-л.27). Доколкото доказателствата са с еднопосочно съдържание, въззивният състав прие, че лишеният от свобода по време на престоя си в МЛС показва отговорно отношение към труда. Към това обстоятелство няма и не може да има отношение сравнително ниския образователен ценз на В., т.к. трудът е фактор на производство, без значение дали се полага във физически или интелектуален контекст.

4)Относно уменията за мислене, в хода на изпълнение на присъдата

осъденият се отличава с дългосрочни цели, не се поддава на импулсивност, преценява гледните точки на другите членове на обществото и след съпоставяне със своите потребности, взема решение, демонстрира също така нагласи за законосъобразен живот на свобода.

От последния текущ индивидуален план на присъдата, въззивният състав черпи сведения какво предстои на осъдения в МЛС (ЧНД, л.12) – дейности в областта на криминалното минало и уменията за мислене, които предвид текущия доклад от 07.03.2023 година са реално удовлетворени предвид интензивния поправителен процес у лишения от свобода под действие на персоналната му мотивация и целенасочената социално-възпитателна работа.

Казаното дотук предполага разискване и на още една фактическа линия – проявите на прогресивната система при изтърпяване на наказанието. Известно е, че тази система е призвана да поддържа активна мотивацията на лишените от свобода за поправяне и превъзпитание чрез възможностите за замяна на режима, за полагане на труд по време на наказанието, евентуално за помилване и за условно предсрочно освобождаване. Обръщайки се към данните в досието на осъдения, настоящият съдебен състав установява, че ресурсът по чл.66 от ЗИНЗС е изчерпан, т.к. на 04.06.2020 година режимът на лицето е заменен от строг на общ, на 14.10.2020 година В. е преместен в ЗО“Разделна“, а от 01.12.2022г. същият изтърпява наказанието си при лек режим. По отношение на втория елемент от прогресивната система (полагането на труд), въззивният състав вече ангажира съображения. Не е ползвана възможността по чл.74 от НК, но това не пречат достъпът на С. В. до процедурата по УПО.

Отново на плоскостта на прогресивната система, този състав установява множество поощрения при изтърпяване на наказанието (ЧНД, л.6), също и обстоятелството, че към момента на процедурата за предсрочно освобождаване В. е ненаказван. Първоинстанционният съд, в известна степен провокиран и от неправилното становище на представителя на обвинението от ОП-Варна, се е позовал на дисциплинарни наказания по отношения на лишения от свобода, нарушавайки закона в лицето на чл.109, ал.1 от ЗИНЗС. Касае се за заличени санкции по повод на нарушения на ПВР, които на фона на данните в досието носят изцяло спорадичен характер.

Вървейки към обобщение на мотивировката, въззивният състав счита жалбата на осъдения за основателна, т.к. по отношение на него са налице предпоставките по чл.70, ал.1 от НПК за условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на остатъка от наказание лишаване от свобода по ЧНД №92/2018г. Това решение освен на доказателствената основа, отговаря и на изискването за своевременно прилагане на института спрямо С. В., който с цялостното си поведение е дал доказателства за своето поправяне. Реализацията на възможността по чл.70 от НК не се влияе от генералната превенция по чл.36 от НК, постигната с факта на разкриване на престъпление и налагане на съответно наказание. Отрицателно въздействие върху извода по материалния закон не оказва и експертната оценка на актуалното психично състояние на осъдения (ЧНД, л.15), доколкото същата констатира дефицити в т.нар. зона на *запълването на свободното време със смислени дейности и социална интеграция*, поддържайки че реинтеграцията би се явила преждевременна, но предвид данните в досието и събраните в настоящата инстанция гласни и писмени доказателства, подобна гледна точка остава напълно изолирана.

Съблюдавайки представената справка от Затвора-Варна в тази инстанция, остатъкът за изтърпяване е три години, десет месеца и двадесет и седем дни към 16.05.2023 година. Периодът е значителен и сам по себе си предполага обмислянето на мярка за пробационен надзор. Към материалите по първоинстанционното ЧНД се съдържа доклад от пробационен служител, от чието съдържание стават ясни следните съществени обстоятелства: 1)осъденият желае в случай на УПО да бъде под пробационно въздействие и 2)целесъобразна мярка в изпитателния срок е тази по чл.42а, ал.2, т.2 от НК за максималния срок от три години. Под надзора на пробационен инспектор в условията на задължителни периодични срещи, динамичните показатели в поведението на осъдения ще бъдат не само видими, но и под контрол, за да се реагира своевременно при необходимост от намеса и/или поведенческа корекция.

В заключение, първоинстанционното определение следва да бъде отменено, а молбата на осъдения С. В. за условно предсрочно освобождаване да бъде уважена, поради което настоящият въззивен състав

ОПРЕДЕЛИ:

Отменя определение от 26.04.2023 година по ЧНД №467/2023 година по описа на Окръжен съд-Варна и вместо това освобождава условно предсрочно С. С. В. от изтърпяване на остатъка от наказание лишаване от свобода в размер на 12 година, наложено с определение по ЧНД №92/2018 година по описа на Окръжен съд-Силистра.

Установява изпитателен срок в размер на неизтърпяната част от наказанието – три години, десет месеца и двадесет и шест дни.

Постановява пробационна мярка по чл.42а, ал.2, т.2 от НК - задължителни периодични срещи с пробационен служител, която да се изпълнява в продължение на три години в рамките на установения изпитателен срок.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____